

UZASADNIENIE

Na podstawie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Oskarżony A. B. (1) od 2005 roku pozostaje w związku małżeńskim z A. B. (2). Wcześniej od 2001 r. pozostawali oni w związku konkubenckim. Ze związku tego w dniu (...) urodziła się ich córka R. B., w dniu (...) urodziła się ich córka N. B., zaś w dniu (...) urodziła się ich córka L. B.. Prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Legionowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich z dnia 02 października 2008 r. sygn. akt III RC 199/08 zasądzono od oskarżonego A. B. (1) na rzecz córki R. B. alimenty w kwocie 500 zł miesięcznie płatne do rąk matki A. B. (2) do dnia 10 każdego miesiąca z góry z ustawowymi odsetkami w przypadku płatności którejkolwiek z rat poczynając od dnia 07 lipca 2008 r. (k. 6). Prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Legionowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich z dnia 16 listopada 2010 r. sygn. akt III RC 192/10 zasądzono od oskarżonego A. B. (1) na rzecz córki N. B. alimenty w kwocie 500 zł miesięcznie płatne do rąk matki A. B. (2) do dnia 15 każdego miesiąca z góry z ustawowymi odsetkami w przypadku płatności którejkolwiek z rat poczynając od dnia 01 lipca 2010 r. (k. 4).

Oskarżony A. B. (1) w okresie 02.10.2008 r. do 11.08.2018 r. pracował dorywczo i uzyskiwał dochód co najmniej 1500 zł miesięcznie, jednak nie płacił alimentów na rzecz swoich córek R. B. i N. B., a egzekucja komornicza wobec niego w tym zakresie okazała się bezskuteczna (k. 3). Alimenty na rzecz R. B. i N. B. w łącznej kwocie 1000 zł miesięcznie był wpłacane przez OSP w L. z Fundusz Alimentacyjny. Oskarżony A. B. (1) w okresie objętym aktem oskarżenia utrzymywał normalne relacje z córkami i z żoną A. B. (2) z którymi mieszka i kupował córkę R. B. i N. B. ubrania i rzeczy potrzebne do codziennego użytku oraz dawał im drobne sumy pieniędzy i prezenty z okazji urodzin. Fakt nie płacenie przez oskarżonego A. B. (1) alimentów nie naraził jego córek N. B. i R. B. na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych.

A. B. (1) ma ukończone 47 lat, jest żonaty, ma na utrzymaniu 3 dzieci, pracuje dorywczo i uzyskuje dochód 1500 zł miesięcznie, nie był karany (k. 57), nie był leczony psychiatrycznie ani odwykowo.

Sąd powyższy stan faktyczny ustalił na podstawie następujących dowodów: wyjaśnień oskarżonego A. B. (1) (k. 23-25), zeznań świadka A. B. (2) (k. 15) oraz dowodów w postaci: zawiadomienia (k. 1), zaświadczenia o bezskuteczności egzekucji (k. 3), decyzji (k. 2 i 9), wyroku Sądu Rejonowego w Legionowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich z dnia 16 listopada 2010 r. sygn. akt III RC 192/10 (k. 4), wyroku Sądu Rejonowego w Legionowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich z dnia 02 października 2008 r. sygn. akt III RC 199/08 (k. 6), postanowienia (k. 5), sprzeciwu od wyroku nakazowego (k. 46) i karty karnej (k. 57).

A. B. (1) stanął pod zarzutami iż:

1. W okresie od 02.10.2008 r. do 11.08.2018 r. w L. woj. (...), uchylał się od wykonania obowiązku alimentacyjnego wobec R. B. określonego Wyrokiem Sądu Rejonowego w Legionowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich z dnia 02.10.2008 r. sygn. akt III RC 199/08 w kwocie 500 zł miesięcznie, przy czym łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń miesięcznych, to jest popełnienia czynu z z art. 209 § 1 k.k.

2. W okresie od 16.11.2010 r. do 11.08.2018 r. w L. woj. (...), uchylał się od wykonywania obowiązku alimentacyjnego wobec N. B. określonego Wyrokiem Sądu Rejonowego w Legionowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich z dnia 16.11.2010 r. sygn. akt III RC 192/10 w kwocie 500 zł miesięcznie, przy czym łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń miesięcznych to jest popełnienie czynu z art. 209 § 1 k.k.

Oskarżony A. B. (1) w postępowaniu przygotowawczym przyznał się do popełnienia zrzucanych mu czynów (k. 23) i wyjaśnił iż w okresie objętym zarzutem aktu oskarżenia pracował dorywczo. Nie płacił zasądzonych przez Sąd na córki

R. i N. alimentów ale starał się dawać swojej żonie A. B. (2) pieniądze na potrzeby córek . Nie jest jednak w stanie spłacić całego zadłużenia alimentacyjnego (k. 23-25) .

Sąd dał wiarę wyjaśnieniom oskarżonego A. B. (1) jako jasnym , dokładnym i korespondującym z całością zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego zwłaszcza z zeznaniami świadka : A. B. (2) (k. 15) w zakresie jakim Sąd dał im wiarę oraz dokumentami w postaci : zawiadomienia (k. 1) , zaświadczenia o bezskuteczności egzekucji (k. 3) , decyzji (k. 2 i 9) , wyroku Sądu Rejonowego w Legionowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich z dnia 16 listopada 2010 r. sygn. akt III RC 192/10 (k. 4) , wyroku Sądu Rejonowego w Legionowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich z dnia 02 października 2008 r. sygn. akt III RC 199/08 (k. 6) i postanowienia (k. 5) .

Z wyjaśnień oskarżonego A. B. (3) wynika wprost iż popełnił on zarzucane mu w pkt 1 i 2 zarzutów czyny z art. 209 § 1 k.k. .

Sąd dał wiarę zeznaniom świadka A. B. (2) jako jasnym dokładnym , spójnym i logicznym.

Z zeznań świadka A. B. (2) – żony oskarżonego A. B. (1) wynika iż od 2005 r. pozostaje w związku małżeński z oskarżonym z którego mają 3 córki : N. , R. i L. . Wobec faktu iż oskarżony niełożył na utrzymanie starszych córek w roku 2008 r. wystąpiła o zasądzenie alimentów na rzecz córki R. a w roku 2010 o zasądzenie alimentów na rzecz córki N. . Na obie córki zostały zasądzone alimenty po 500 zł miesięcznie , których oskarżony A. B. (1) nie płaci . Wobec bezskuteczności egzekucji komorniczej wobec oskarżonego A. B. (1) otrzymuje świadczenie alimentacyjne w łącznej kwocie 1000 zł z OSP w L.. Świadek A. B. (2) wskazała iż oskarżony A. B. (1) łoży na utrzymanie najmłodszej córki L. i dlatego nie występowała o zasądzenie na nią alimentów od oskarżonego . Ponadto świadek A. B. (2) wskazała iż oskarżony A. B. (1) w okresie objętym aktem oskarżenia pracował dorywczo ale nie wie ile zarabiał miesięcznie bo jej nigdy nie mówił . Oskarżony A. B. (1) kupuje jednak starszymi córką ubrania i rzeczy potrzebne do codziennego użytku i daje im drobne sumy pieniędzy . Świadek A. B. (2) wskazała że nie płacenie przez oskarżonego A. B. (1) alimentów nie naraził ich córek N. i R. B. na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych (k. 15) .

Sąd dał w pełni wiarę dowodom z dokumentów , albowiem dokumenty powyższe zostały sporządzone przez funkcjonariuszy publicznych , nie zainteresowanych rozstrzygnięciem w sprawie , a zatem nie mających logicznego powodu , by przedstawiać nieprawdziwy stan rzeczy w dokumentach . Brak jest na tych dokumentach jakichkolwiek śladów podrobienia bądź przerobienia .

Sąd dał ponadto wiarę wszystkim ujawnionym na rozprawie dokumentom. Ich autentyczność i wiarygodność nie była kwestionowana przez żadną ze stron, ani nie stoi w sprzeczności z żadnym innym dowodem, a tym samym nie budzi wątpliwości.

Sąd zważył, co następuje:

Przepis art. 209 § 1 k.k. (w brzmieniu obowiązującym od 31 maja 2017 r.) stanowi , iż karze podlega , kto uchyła się od wykonania obowiązku alimentacyjnego określonego co do wysokości orzeczeniem sądowym, ugodą zawartą przed sądem albo innym organem albo inną umową, jeżeli łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych albo jeżeli opóźnienie zaległego świadczenia innego niż okresowe wynosi co najmniej 3 miesiące. Natomiast zgodnie z treścią art. 209 § 1a k.k. jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 naraża osobę uprawnioną na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. Aktualne brzmienie przepisów art. 209 k.k. nadane zostało ustawą z dnia 23 marca 2017 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2017 r. poz. 952). Jak wynika z uzasadnienia projektu ustawy (nr 1193), wprowadzone zmiany „skutkują nowym brzmieniem przepisu, oderwanym od dotychczasowych znamion w postaci «uporczywości» uchylania się od obowiązku alimentacyjnego i skutku w postaci «narażenia osoby uprawnionej na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych». Znamiona te rodzą wiele kontrowersji zarówno w doktrynie jak i w orzecznictwie, nie sprzyjając stabilności judykatów i nie przyczyniając się do pełnej karnoprawnej ochrony osób pokrzywdzonych”. Przedmiotem ochrony są rodzina i instytucja opieki; chodzi o zabezpieczenie materialnych podstaw egzystencji dla osób najbliższych sprawcy oraz tych, których prawa w

tym zakresie wynikają z orzeczenia sądowego lub ustawy (Szewczyk (w:) Zoll II, s. 902; por. też postanowienie SN z dnia 20 kwietnia 2001 r., V KKN 47/01, OSP 2002, z. 3, poz. 43, z głosem Wąska, tamże). Wyrażany bywa też pogląd, że przedmiotem ochrony jest także prawo do alimentacji .

Strona przedmiotowa przestępstwa stypizowanego w art. 209 § 1 k.k. wyraża się w uchyłaniu się od wykonania obowiązku alimentacyjnego określonego co do wysokości ciążącego na sprawcy. Celowym zabiegiem ustawodawcy była rezygnacja z penalizacji uchyłania się od wszelkiego rodzaju świadczeń alimentacyjnych jedynie na rzecz świadczeń określonych co do wysokości (tj. świadczeń pieniężnych), bowiem w praktyce tylko z taką formą niewykonywanych świadczeń alimentacyjnych mają do czynienia organy ścigania i sądy w postępowaniu karnym. W przepisach art. 209 k.k. zrezygnowano ze znamienia uporczywości uchyłania się od wykonywania obowiązku alimentacyjnego, które to implikowało problemy interpretacyjne (choć zwykle wskazywano, że znamię uporczywości łączy w sobie dwa elementy: jeden z nich (subiektywny) charakteryzuje postępowanie sprawcy od strony podmiotowej, a polega na szczególnym nastawieniu psychicznym wyrażającym się w nieustępliwości, chęci postawienia na swoim, drugi zaś element (obiektywny), polega na trwaniu takiego stanu rzeczy przez pewien dłuższy czas (np. na wstrzymywaniu się z zapłatą kolejnych rat alimentacyjnych co najmniej przez 3 miesiące lub płacenie ich nieregularnie albo w kwotach znacznie niższych od należnych) - por. uchwała SN z dnia 9 czerwca 1976 r., VI KZP 13/75, OSNKW 1976, nr 7-8, poz. 86). W aktualnym stanie prawnym dla bytu przestępstwa z art. 209 § 1 k.k. konieczne jest, aby łączna wysokość zaległości powstałych wskutek uchyłania się od wykonania obowiązku alimentacyjnego stanowiła równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych albo jeżeli opóźnienie zaległego świadczenia innego niż okresowe wynosi co najmniej 3 miesiące. A zatem np. w sytuacji, gdy na sprawcy ciąży obowiązek alimentacyjny ustalony w wysokości 1500 zł miesięcznie, a wpłaca on jedynie po 500 zł miesięcznie, wówczas po pięciu miesiącach wysokość zaległości będą wynosiły 5000 zł, tak więc znamiona przedmiotowe zostaną zrealizowane (bowiem równowartość co najmniej trzech świadczeń okresowych wynosi 4500 zł). W przypadku opóźnienia zaległego świadczenia innego niż okresowe musi ono wynosić co najmniej 3 miesiące (a zatem widać tu jednak wyraźne nawiązanie do znamienia uporczywości na gruncie przed nowelizacją art. 209 k.k.).

Jak słusznie zauważył SN w uchwale z dnia 9 czerwca 1976 r., VI KZP 13/75, OSNKW 1976, nr 7-8, poz. 86: „Uchylenie się od obowiązku łożenia na utrzymanie osoby uprawnionej do alimentacji zachodzi wtedy, gdy zobowiązany mając obiektywną możliwość wykonania tego obowiązku, nie dopełnia go ze złej woli” (por. również wyrok SN z dnia 5 stycznia 2001 r., V KKN 504/00, Prok. i Pr.-wkł. 2001, nr 6, poz. 3 oraz wyrok SA we Wrocławiu z dnia 16 marca 2016 r., II AKa 7/16, LEX nr 2025526). Podobny pogląd wyraził SN w postanowieniu z dnia 17 kwietnia 1996 r., II KRN 204/96, Prok. i Pr.-wkł. 1996, nr 11, poz. 4: „W pojęciu „uchyla się” mieści się negatywny stosunek psychiczny osoby zobowiązanej do wykonania nałożonego na nią obowiązku, który sprawia, że mimo obiektywnej możliwości jego wykonania, sprawca tego obowiązku nie wypełnia, gdyż wypełnić nie chce lub też zlekceważył obowiązek nałożony wyrokiem. Ten negatywny stosunek winien być wykazany stosownymi dowodami”.

Niealimentacja jest przestępstwem indywidualnym, jego sprawcą może być bowiem jedynie osoba zobowiązana do alimentacji na rzecz innej osoby na mocy ustawy lub orzeczenia sądowego.

Przestępstwo niealimentacji (określone w art. 209 § 1 k.k.) może być popełnione jedynie umyślnie, w obu postaciach zamiaru. Wydaje się również, że nie ma przeszkód, aby znamię skutku określone w art. 209 § 1a k.k. (tzn. narażenia na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych) mogło być objęte zarówno zamiarem bezpośrednim, jak i ewentualnym (za Marek Mozgawa (red.), Kodeks karny . Komentarz aktualizowany).

W powyższej sprawie oskarżony A. B. (1) wypełnił wszystkie znamiona przestępstwa z art. 209 § 1 k.k. opisanego w pkt. 1 i 2 zarzutów . Oskarżony A. B. (3) w okresie od 02.10.2008 r. do 11.08.2018 r w L. woj. (...), uchyłił się od wykonania obowiązku alimentacyjnego wobec R. B. określonego wyrokiem Sądu Rejonowego w Legionowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich z dnia 02.10.2008 r. sygn. akt III RC 199/08 w kwocie 500 zł miesięcznie. Łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń miesięcznych. Ponadto oskarżony A. B. (1) w okresie od 16.11.2010 r. do 11.08.2018 r. w L. woj. (...), uchyłił się od wykonywania obowiązku alimentacyjnego wobec N. B. określonego wyrokiem Sądu Rejonowego w Legionowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich z dnia 16.11.2010 r.

sygn. akt III RC 192/10 w kwocie 500 zł miesięcznie. Łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń miesięcznych. Oskarżony A. B. (1) w okresie od 02.10.2008 r do 11.08.2018 r. pracował dorywczo, jednak nie płacił alimentów na rzecz swoich córek R. B. i N. B., a egzekucja komornicza wobec niego w tym zakresie okazała się bezskuteczna (k. 3). Alimenty na rzecz R. B. i N. B. w łącznej kwocie 1000 zł miesięcznie był wpłacane z Fundusz Alimentacyjny. Fakt ten wynika wprost z zeznań świadka A. B. (2) (k. 15). Fakt popełnienia przez oskarżonego A. B. (1) czynu z art. 209 § 1 k.k. opisanego w pkt. 1 i 2 zarzutów potwierdzają ponadto dowody w postaci: zawiadomienia (k. 1), zaświadczenia o bezskuteczności egzekucji (k. 3), decyzji (k. 2 i 9), wyroku Sądu Rejonowego w Legionowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich z dnia 16 listopada 2010 r. sygn. akt III RC 192/10 (k. 4), wyroku Sądu Rejonowego w Legionowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich z dnia 02 października 2008 r. sygn. akt III RC 199/08 (k. 6) i postanowienia (k. 5). Należy wskazać iż oskarżony A. B. (1) w postępowaniu przygotowawczym przyznał się do popełnienia czynów z art. 209 § 1 k.k. opisanych w pkt. 1 i 2 zarzutów (k. 23).

Należy podnieść iż świetle ustalonej linii orzecznictwa uchylanie się od obowiązkułożenia na utrzymanie osoby uprawnionej do alimentacji zachodzi dopiero wtedy, gdy zobowiązany, mając obiektywną możliwość wykonania tego obowiązku, nie dopełnia go ze złej woli. Musi to więc być zachowanie umyślne, w którym wyraża się szczególne nastawienie psychiczne sprawcy (element subiektywny), a z drugiej strony - stan uchylania się trwający przez określony dłuższy czas (element obiektywny). Ten negatywny stosunek sprawcy do ciążącego na nim obowiązku musi być wykazany stosownymi dowodami (por. wyrok SN z dnia 17 kwietnia 1996 r., II KRN 204/96, Orz. Prok. i Pr. 1996, nr 11, poz. 4), przy czym nie są istotne motywy kształtujące takie nastawienie sprawcy. Jeśli zaś chodzi o obiektywny element uchylania się, to w cytowanej uchwale z dnia 9 czerwca 1976 r. dotyczącej przestępstw przeciwko rodzinie (VI KZP 13/75) (tak Andrzej Marek Komentarz do art. 209 kodeksu karnego). W powyższej sprawie te przesłanki niewątpliwie zostały spełnione. Należy wskazać iż w okresie objętym aktem oskarżenia oskarżony A. B. (1) miał obiektywną możliwość wywiązywania się z obowiązku alimentacyjnego o czym świadczy fakt iż łoży on na utrzymanie najmłodszej córki L. B.. Fakt ten wynika z zeznań świadka A. B. (2) (k. 15). Należy wskazać w okresie objętym aktem oskarżenia oskarżony A. B. (1) pracował dorywczo i miał możliwość płacenie bieżących alimentów na rzecz córek oraz spłatę zadłużenie z tytułu zaległych alimentów. Ponadto z zeznań świadka A. B. (2) wynika że nie płacenie przez oskarżonego A. B. (1) alimentów nie naraził ich córek N. i R. B. na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych.

Z tych względów zarówno okoliczności sprawy, jak i wina oskarżonego A. B. (1) odnośnie popełnienia przez niego czynów z art. 209 § 1 k.k. opisanych w pkt. 1 i 2 zarzutów nie budzą wątpliwości.

Wymierzając oskarżonemu A. B. (1) karę Sąd wziął pod uwagę zarówno okoliczności obciążające jaki i łagodzące.

Niewątpliwą okolicznością obciążającą jest duży stopień społecznej szkodliwości popełnionego przez oskarżonego czynu przejawiający się w charakterze naruszonego przez oskarżonego dobra jakim jest rodzina i obowiązek opieki.

Za okoliczność łagodzącą Sąd uznał fakt iż oskarżony A. B. (1) nie był dotychczas karany (k. 57).

Orzekając o karze Sąd wymierzył oskarżonemu A. B. (1)

- za czyn z art. 209 § 1 k.k. opisany w pkt. 1 zarzutów karę ograniczenia wolności w wymiarze 10 (dziesięciu) miesięcy, polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne wskazanej przez Sąd w wymiarze 20 (dwudziestu) godzin miesięcznie,

- za czyn z art. 209 § 1 k.k. opisany w pkt. 1 zarzutów karę ograniczenia wolności w wymiarze 10 (dziesięciu) miesięcy, polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne wskazanej przez Sąd w wymiarze 20 (dwudziestu) godzin miesięcznie.

Na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. Sąd orzekł wobec oskarżonego A. B. (1) karę łączną biorąc za podstawę kary ograniczenia wolności orzeczone w punkcie 1 i 2 wyroku i wymierza oskarżonemu A. B. (1) karę łączną ograniczenia wolności w wymiarze 1 (jednego) roku i 4 (czterech) miesięcy, polegającą na wykonywaniu

nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne wskazanej przez Sąd w wymiarze 20 (dwudziestu) godzin miesięcznie.

Orzeczona wobec oskarżonego A. B. (1) kara łączna ograniczenia wolności w wymiarze 1 (jednego) roku i 4 (czterech) miesięcy , polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne wskazanej przez Sąd w wymiarze 20 (dwudziestu) godzin miesięcznie spełnia wymogi zarówno prewencji indywidualnej jak i generalnej, a także odpowiada stopniowi zawinienia i społecznej szkodliwości czynu. Winna spełnić wobec oskarżonego funkcję wychowawczą i powstrzymać go w przyszłości od popełnienia podobnych czynów.

Na podstawie art. 34 § 3 k.k. w zw. z art. 72 § 1 pkt. 3 k.k. Sąd zobowiązał oskarżonego A. B. (1) do wykonywania ciężącego na nim obowiązku łżenia na utrzymanie małoletnich dzieci R. B. i N. B. w okresie wykonywania kary ograniczenia wolności . Orzeczenie tego obowiązku spełnia wobec oskarżonego A. B. (1) cele zarówno wychowawcze jak i zapobiegnie popełnieniu przez niego podobnych przestępstw w przyszłości.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. i zwolnił oskarżonego A. B. (1) w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych biorąc pod uwagę dochody oskarżonego .

Z uwagi na powyższe Sąd orzekł jak w wyroku.